

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

©2022 СЕНІВ Л. А., КОМАРНИЦЬКА Б. О.

УДК 332.133.6
JEL: E22; F21; G31; H54

Сенів Л. А., Комарницька Б. О. Проблеми діяльності індустріальних парків як інструментів інвестиційної політики в Україні

Мета статті полягає в дослідженні проблем діяльності індустріальних парків як інструментів інвестиційної політики в Україні та в аналізованні напрямків їх ефективного функціонування в умовах воєнного стану. Розглянуто теоретичні основи розвитку індустріальних парків, їх сутність та особливості функціонування. Охарактеризовано нормативно-правове регулювання діяльності індустріальних парків в Україні. Відзначено основні проекти законодавчих актів, що перебувають на стадіях розгляду відповідних комітетів. Розглянуто організацію діяльності наявних українських індустріальних парків, зокрема проблеми їх створення та функціонування в сучасних воєнних умовах. Досліджено діяльність індустріальних парків в Україні протягом 2012–2021 рр. Відзначено повільний процес створення даних майданчиків, недосконалість вітчизняного законодавства та відсутність відповідного фінансування. Охарактеризовано ефекти від побудови нових індустріальних парків, зокрема консервативний та оптимістичний сценарії. Проаналізовано основні проблеми діяльності індустріальних парків в Україні у воєнний час. Охарактеризовано переваги релокації підприємств на територію діючих індустріальних парків, до яких належать: наявність готових приміщень з підведеними потрібними комунікаціями; надання керуючою компанією всіх необхідних адміністративних і сервісних послуг резидентам; співпраця резидентів між собою, створення спільних ланцюгів постачань, можливість пересилання вантажів через логістичний центр, розташований на території парку. Досліджено основні напрямки вирішення проблем ефективного та безпечного розвитку індустріальних парків, що сприятимуть релокації підприємств, залученню інвестицій та відновленню економіки України після війни.

Ключові слова: інвестиційна політика, індустріальні парки, макрофінансова стабілізація, пільгові умови, релокація підприємств.

Бібл.: 12.

Сенів Лідія Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: lidia.a.seniv@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3088-6108>

Researcher ID: R-4520-2017

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226669972>

Комарницька Божена Орестівна – магістр кафедри теоретичної та прикладної економіки, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: bozhena.komarnytska.muarez.2022@lpnu.ua

UDC 332.133.6
JEL: E22; F21; G31; H54

Seniv L. A., Komarnytska B. O. The Problematic Issues Regarding the Activities of Industrial Parks as Instruments of Investment Policy in Ukraine

The purpose of the article is to study the problematic issues regarding the activities of industrial parks as instruments of investment policy in Ukraine and to analyze the directions of their efficient functioning under martial law. The theoretical foundations of the development of industrial parks, their essence and features of functioning are considered. The normative and legal regulation of industrial parks in Ukraine is characterized. The main draft legislative acts that are at the stages of consideration of the relevant committees are mentioned. The organization of activities of existing Ukrainian industrial parks, in particular the problems of their creation and functioning in modern militarized conditions, is considered. The activity of industrial parks in Ukraine during 2012-2021 is researched. The slow process of creating these sites, the imperfection of domestic legislation and the lack of appropriate funding are noted. The effects of the construction of new industrial parks, in particular conservative and optimistic scenarios, are described. The major problems of industrial parks in Ukraine in wartime are analyzed. The advantages of relocation of enterprises to the territory of existing industrial parks are characterized, which include: the presence of ready-made premises with the necessary communications; provision by the management company of all necessary administrative and other services to residents; cooperation of residents with each other, creation of joint supply chains, the possibility of sending goods through the logistics center located in the same park. The main directions of solving the problems of effective and safe development of industrial parks, which will contribute to the relocation of enterprises, attracting investments and restoring the economy of Ukraine after the war, are examined.

Keywords: investment policy, industrial parks, macro-financial stabilization, preferential conditions, relocation of enterprises.

Bibl.: 12.

Seniv Lidiya A. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theoretical and Applied Economics, National University «Lviv Polytechnic» (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: lidia.a.seniv@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3088-6108>

Researcher ID: R-4520-2017

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226669972>

Komarnytska Bozhena O. – Master of the Department of Theoretical and Applied Economics, National University «Lviv Polytechnic» (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: bozhena.komarnytska.muarez.2022@lpnu.ua

Однією із найважливіших складових економічної політики держави є інвестиційна політика. У сучасних динамічних і складних умовах вона набуває особливого пріоритету. У розпорядженні держави знаходяться основні засоби регулювання відтворювального процесу. Інвестиційна політика повинна сприяти піднесенню економіки, підвищенню ефективності виробництва, забезпеченню соціально-економічної стабільності та вирішенню екологічних проблем.

Інвестиційна політика використовує ряд інструментів, серед яких виділяють інвестиційні парки (ІП) як відповідно облаштовану територію, у межах якої учасники даного парку можуть здійснювати господарську діяльність у межах чинного законодавства.

Аналізуючи основні інструменти реалізації інвестиційної політики держави, дослідники даної тематики значну увагу приділяють створенню та діяльності індустріальних парків, які становлять спеціальні промислові території, як правило, з підготовленою інженерно-транспортною інфраструктурою, набором необхідних сервісів, спрощеними регуляторними процедурами та пакетом інвестиційних стимулів для виробничих і науково-дослідних підприємств.

Серед учених, які здійснювали наукові дослідження у сфері функціонування індустріальних парків, варто відзначити В. В. Галасюка, І. Ю. Гужву, І. Ю. Єгорова, В. Г. Панченка, А. І. Федулова та Ю. В. Чичиренка.

Зазначеними вченими здійснено дослідження проблем створення та організації діяльності індустріальних парків як інноваційної структури для забезпечення розвитку промислового виробництва; розроблено моделі прийняття управлінських рішень щодо створення індустріального парку; розглянуто напрями державної підтримки індустріальних парків.

Створення та діяльність індустріальних парків як інструментів регіонального розвитку досліджували І. С. Верховод, В. В. Гоблик, О. В. Долженков, С. С. Слава, В. М. Федюк, П. Харламов та ін.

Загалом, проблеми створення та діяльності індустріальних парків у сучасних умовах вимагають додаткових досліджень, що зумовлено повномасштабним вторгненням Росії на територію України та специфікою залучення інвестицій у теперішніх складних соціально-економічних умовах.

Метою дослідження є проблеми діяльності індустріальних парків як інструментів інвестиційної політики в Україні та аналізування напрямків їх ефективного функціонування в умовах воєнного стану.

Здобуття незалежності України принесло економічні реформи та трансформації, що мали європейський економічний вектор спрямування. Результатом таких дій вбачалися доволі перспективні наслідки – соціально розвинута європейська економіка, що має потужний цивільний промисловий комплекс, значний сегмент послуг та ефективний державний сектор. Вважалося, що основною ціллю державної ін-

вестиційної політики в Україні має стати досягнення сприятливого інвестиційного клімату, який приведе до припливу інвестицій в її економіку. Саме тому важлива роль у цьому механізмі відводилася науково обґрунтованій інвестиційній політиці держави, бо лише вона може визначити реальні джерела, напрями, структуру інвестицій, здійснити раціональні й ефективні заходи для виконання загальнодержавних, регіональних і місцевих соціально-економічних і технологічних програм, відтворити процеси на макро- та мікроекономічному рівнях [1, с. 41].

Серед основних інструменти реалізації інвестиційної політики держави виділяють створення та діяльність індустріальних парків, що становлять певну територію для промислового розвитку.

Термін «індустріальний парк» визначено Законом України «Про індустріальні парки» [2]. Індустріальний (промисловий) парк – визначена ініціатором створення індустріального парку відповідно до містобудівної документації облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої учасники індустріального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, переробки промислових та/або побутових відходів (крім захоронення відходів), а також науково-технічну діяльність, діяльність у сфері інформації й електронних комунікацій на умовах, визначених цим Законом і договором про здійснення господарської діяльності в межах індустріального парку [2].

Історія існування індустріальних парків налічує понад 100 років і станом на III квартал 2022 р. дані парки є важливими для економічного розвитку кожної держави. У світі функціонує 15 тис. індустріальних парків, які стали фактором прискореного економічного розвитку Західної Європи та США, країн Азії, східноєвропейських країн та інших успішних суспільств, таких як Туреччина [3, с. 44].

Аналізуючи становлення та розвиток індустріальних парків в Україні, зазначимо, що даний процес розпочався у 2012 р. і характеризувався повільними темпами розвитку. Протягом 2015–2020 рр. позитивні тенденції розвитку індустріальних парків в Україні були відсутні.

Загалом розвиток вітчизняних індустріальних парків розпочався у 2012 р. шляхом прийняття Закону України «Про індустріальні парки». Аналізуючи редакцію даного Закону від 19 липня 2022 р., зазначимо, що він визначає правові й організаційні засади створення та функціонування індустріальних парків на території України, включно з обмеженнями щодо створення даних парків, які пов'язані з державою-агресором.

Поштовхом для розбудови індустріальних парків стало ухвалення Верховною Радою України у вересні 2021 р. Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про індустріальні парки» та деяких

інших законодавчих актів України щодо залучення інвестицій у промисловий сектор економіки шляхом стимулювання створення індустріальних парків» [4], що має сприяти створенню індустріальних парків в Україні шляхом компенсацій відсоткової ставки за кредитами (позиками), надання коштів на безповоротній основі, компенсацій витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж, податкових і митних стимулів.

Також відповідно до Закону України [4] Кабінетом Міністрів України передбачалося розробити довгострокову Стратегію розвитку індустріальних парків [5], а до 2025 р. – створити орган виконавчої влади, що буде реалізовувати політику у сфері розвитку індустріальних парків.

Станом на 02.06.2022 р. Міністерство економіки України оприлюднило проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Стратегії розвитку індустріальних парків на період до 2030 року» [5]. Проектом пропонується затвердити Стратегію розвитку індустріальних парків на період до 2030 року, яка буде покликана допомогти більш ефективно використовувати потенціал індустріальних парків у рамках процесу децентралізації управління та сприяти вирішенню питань щодо зупинки деградації довкілля, створення додаткової вартості та нових кваліфікованих робочих місць. Водночас у Стратегії необхідно врахувати особливості сучасного періоду протистояння України російській агресії та повоєнного відновлення української економіки. Також, наголосивши на важливості розвитку екоіндустріальних парків, у Стратегії необхідно передбачити сприяння розвитку транскордонних, високотехнологічних, агропромислових індустріальних парків із запровадженням їх диференційованої підтримки з урахуванням особливостей їхньої діяльності [6, с. 3].

Також у грудні 2021 р. прийнято в першому читанні проекти Законів України № 5688 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво» [7] та № 5689 «Про внесення змін до Митного кодексу щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво» [8], якими передбачено такі пільги для учасників індустріальних парків:

- ✦ звільнення від податку на прибуток учасників парку на 10 років за умови реінвестування тієї частини прибутку, яку звільнено від оподаткування;
- ✦ звільнення від ввізного ПДВ та мита обладнання для виробництва в ІП без права відчуження цього обладнання протягом 5 років;
- ✦ право органів місцевого самоврядування надавати пільги з місцевих податків [6, с. 3].

Згідно з названими проектами пропонується надати інвестиційні, податкові та митні преференції

для компаній – резидентів індустріальних парків в Україні. Експерти передбачали, що ухвалення та реалізація цих законопроектів надасть змогу залучити в економіку від 2,85 млрд до 15,7 млрд дол. США, а також прискорити зростання ВВП від 0,9% (песимістичний сценарій) до 12,4% (оптимістичний сценарій) [9]. Станом на вересень 2022 р. у зв'язку з повномасштабним вторгненням Росії Індекс інвестиційної привабливості України склав 2,17 бала з 5-ти можливих, що спричинило відсутність реалізації жодного з вищеперелічених сценаріїв.

У III кварталі 2021 р. було анонсовано будівництво інфраструктури для 25 індустріальних парків протягом найближчих трьох років (2022–2025 рр.) [10], що мало на меті забезпечити обрану стратегію стимулювання інвестицій у реальне виробництво. Такий крок передбачав поліпшення інвестиційного клімату, повернення українців з-за кордону та здійснення потужного поштовху до розвитку промисловості.

У разі позитивного рішення про податкове стимулювання резидентів парків, як вважають у Міністерстві розвитку громад і територій України, ефект від побудови 25 нових індустріальних парків не забариться. І протягом трьох найближчих років через цей механізм в Україну буде залучено мільйонні інвестиції.

Загалом за консервативним сценарієм передбачався повноцінний запуск в Україні 50 індустріальних парків (з числа вже існуючих і нових), серед яких в існуючі парки в середньостроковій перспективі планувалось інвестувати \$50 млн, а в нові – \$100 млн. Таким чином, додатковий обсяг залучення інвестицій становив б \$2,85 млрд.

Оптимістичний сценарій передбачав повноцінний запуск в Україні 100 індустріальних парків, серед яких в існуючі парки в середньостроковій перспективі планувалось інвестувати \$100 млн, а в нові – \$200 млн; додатковий обсяг залучених інвестицій – \$15,7 млрд дол. [11].

Вищезазначені розрахунки вітчизняних законодавців ґрунтувалися на тому, що з додатково залучених інвестицій близько 50% складатимуть інвестиції в основний капітал, решту – інвестиції в оборотний капітал і різноманітні статті витрат. З огляду на те, що у 2019 р. (який взято за базовий) капітальні інвестиції в Україні склали \$23,7 млрд (624,0 млрд грн), додаткове зростання капітальних інвестицій у відносному вираженні за консервативним сценарієм було оцінено у 6,0%, за оптимістичним – у 33,1%. За підрахунками міністерства, 1 гектар території парку зміг забезпечити 50 українців роботою, а один середній індустріальний парк створює близько 1 тисячу нових робочих місць.

Станом на III квартал 2021 р. діяльними були лише декілька парків, на території яких працює усього 12 резидентів, що згенерували близько 400 робочих місць.

Дослідники даної проблематики серед причин нерозвинутості індустріальних парків вважають відсутність повноцінного фінансування. За даними Мінекономіки, протягом 2016–2019 рр. з Державного фонду регіонального розвитку було профінансовано всього 4 проекти, пов'язаних зі створенням інфраструктури індустріальних парків, на загальну суму 7,2 мільйони гривень.

Також до проблем створення та функціонування індустріальних парків в Україні належить нерозумінні місцевих громад інструменту ІП та, відповідно, у їхньому байдужому ставленні до цієї справи. Зокрема, це непридатність виділеної місцевою владою території під парк у зв'язку зі специфікою ґрунту, наявність спірної власності, відсутність мереж, супротив власників прилеглих земельних ділянок тощо [11].

Досліджуючи діяльність індустріальних парків в Україні протягом 2012–2021 рр., зазначимо, що основними проблемами ефективного розвитку та функціонування даних парків були: неналежне чинне законодавство, відсутність відповідного фінансування таких проектів з боку уряду, суперечливі інтереси членів громади, що виступають проти створення парків тощо.

Війна з Росією внесла корективи в діяльність вітчизняних ІП. Інвестиційні компанії та підприємці роками просували ідею індустріальних парків, вклали мільйони доларів у будівництво та добивалися податкових пільг. З початком війни сотні компаній потребують релокації та зіткнулися з проблемою недобудованих майданчиків, куди неможливо евакуювати бізнес. Із 52 зареєстрованих в Україні парків 23 знаходяться у дев'яти областях, куди бізнес здійснює релокацію. Їхня загальна площа становить 923 га, що дорівнює площі майже 1300 футбольних полів. Але ці площі практично не задіяні в евакуації, оскільки не придатні до використання (відсутні комунікації).

Учасники ринку вважають, що підтримка уряду була слабкою; багато власників майданчиків в очікуванні великих державних пільг відклали подальше їхнє облаштування. І це вважається однією з причин відсутності великої кількості індустріальних парків, що по-справжньому працюють. Без пільгових умов з боку держави інвестори не готові вкладати гроші. Ситуацію погіршує і нестабільна безпека, тому без державних гарантій подальшого будівництва не відбуватиметься [12].

Для задоволення потреб підприємств, що релокують свої потужності в безпечні регіони, слід розв'язати проблеми облаштування відповідної інфраструктури – цьому значною мірою сприятиме розвиток індустріальних парків, завдяки яким можна швидко запустити промислові потужності, стимулювати зростання суміжних галузей, розвиток людського капіталу та створення нових робочих місць.

Релокація підприємств до ІП має низку переваг, серед них такі:

- ✦ наявність готових приміщень з підведеними потрібними комунікаціями;
- ✦ надання керуючою компанією всіх необхідних адміністративних та сервісних послуг резидентам;
- ✦ співпраця резидентів між собою, створення спільних ланцюгів постачань, можливість пересилання вантажів через логістичний центр, розташований на території парку.

Станом на III квартал в Україні внесено до реєстру 52 індустріальні парки, 23 з яких розташовано в дев'яти областях – місцях релокації підприємств. Зазначимо, що індустріальні парки створюють умови не тільки для релокації виробничих потужностей з областей, охоплених бойовими діями, а й для формування нових підприємств. Загалом розвиток індустріальних парків сприятиме відновленню промисловості в повоєнний період; для місцевих громад перевагами розбудови ІП є зростання доходів і добробуту жителів, збільшення податкових надходжень, розвиток малих і середніх підприємств у регіоні тощо.

Потужного імпульсу розвитку ІП здатна надати співпраця України з ЄС у контексті спрямування фінансової допомоги, яка вже надходить від ЄС для підтримки України в протистоянні російській агресії та надходитиме далі в рамках повоєнного відновлення, зокрема й для розбудови сучасних індустріальних парків. Так, для підтримки негайних фінансових потреб України Єврокомісія оголосила рекордну програму макрофінансової допомоги (9 млрд євро у 2022 р.), а для повоєнної відбудови вона ініціювала план для інвестицій, чітко прив'язаних до реформ. Задля реалізації плану з відновлення України (Rebuild Ukraine) має бути створено окрему платформу, якою керуватимуть спільно Єврокомісія та уряд України. До неї мають увійти держави – члени ЄС, інші держави, міжнародні фінансові організації. ЄС готовий відігравати вагомий роль у фінансуванні плану з відбудови, заради чого ЄК запропонувала створити окремий фінансовий інструмент Rebuild Ukraine Facility, який складатиметься з грантів і кредитів [6, с. 4].

21 квітня 2022 р. створено Національну раду з відновлення України від наслідків війни, до основних завдань якої належить розробка плану заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України, що забезпечить можливості розвитку індустріальних парків для відновлення промисловості на інноваційній основі з упровадженням нових технологічних рішень.

Загалом, створення та безпечне функціонування індустріальних парків в Україні під час воєнного стану зумовлюється діяльністю уряду шляхом страхування військово-політичних ризиків на території ІП, прийняттям необхідних законодавчих актів, реалізацією пільг і стимулів, передбачених чинним законодавством.

ВИСНОВКИ

Створення ефективного та безпечного функціонування індустріальних парків України в сучасних умовах забезпечить низку позитивних системних ефектів, серед яких:

- ✦ адаптування бізнесу до воєнних умов;
- ✦ вирішення проблем з логістикою;
- ✦ підтримання рівня зайнятості та зменшення відтоку кваліфікованих кадрів за кордон;
- ✦ збільшення несировинного випуску та експорту;
- ✦ стабільність надходжень до бюджетів усіх рівнів та фінансування соціальних ініціатив;
- ✦ входження України до клубу промислово розвинутих країн;
- ✦ довгострокова макрофінансова стабілізація. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бударна В. О. Інвестиційна політика України: досвід законодавчого забезпечення. *Економіка та право*. 2018. № 2. С. 41–49.
DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2018.02.041>
2. Закон України «Про індустріальні парки» від 21.06.2012 р. № 5018-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>
3. Галасюк В. В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 1. С. 40–50. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33691/1/7.pdf>
4. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про індустріальні парки» та деяких інших законодавчих актів України щодо залучення інвестицій у промисловий сектор економіки шляхом стимулювання створення індустріальних парків» від 07.09.2021 р. № 1710-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1710-20#Text>
5. Проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення стратегії розвитку індустріальних парків на період до 2030 року» / Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ab4e07c9-4fd1-4e35-91b3-fd1b7e5bc7a5&title=ProektRozporiadzhenniaKabinetuMinistrivUkraini-proSkhvalenniaStrategiiRozvitzkulIndustrialnihParkivNaPeriodDo2030-Roku->
6. Собкевич О. В. Розвиток індустріальних парків як чинник пришвидшення відновлення економіки України / НІСД, 2021. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-07/sobkevich-1.pdf>
7. Проєкт Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво» від 22.06.2021 р. № 5688. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72318
8. Проєкт Закону «Про внесення змін до Митного кодексу щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво» від 22.06.2021 р. № 5689. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72319

9. Чурилова К. Верховній Раді запропонували надати податкові пільги індустріальним паркам // *Zaxid.Net*. 24.06.2020. URL: https://zaxid.net/verhovniy_radi_zaproponovali_nadati_podatkovi_pilgi_industrialnim_parkam_n1504110
10. Шмигаль Д. У найближчі три роки держава допоможе облаштувати інфраструктуру для 25 індустріальних парків // Урядовий портал. 19.01.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/u-najblizhchi-tri-roki-derzhava-dopomozhe-oblashtuvati-infrastrukturu-dlya-25-industrialnih-parkiv-premyer-ministr>
11. Марчук В. Індустріальні парки в Україні: 25 «точок росту» за три наступні роки // *Укрінформ*. 02.10.2021. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3325847-industrialni-parki-v-ukraini-zamah-na-grivnu-a-udar-na-kopijku.html>
12. Орел І. В Україні роками просували рішення, яке б допомогло бізнесу врятуватися від війни. Чому індустріальні парки не виправдали очікувань? // *Forbes*. 07.04.2022. URL: <https://forbes.ua/inside/reklama-mnogo-let-i-desyatki-millionov-dollarov-investitsiy-pochemu-industrialnye-parki-okazalis-bespoleznymi-vo-vremya-voyny-07042022-5333>

REFERENCES

- Budarna, V. O. "Investytsiina polityka Ukrainy: dosvid zakonodavchoho zabezpechennia" [Investment Policy of Ukraine: Experience of Legislative Supply]. *Ekonomika ta pravo*, no. 2 (2018): 41-49.
DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2018.02.041>
- Churylova, K. "Verkhovniy Radi zaproponuvaly nadaty podatkovy pilhy industrialnym parkam" [The Verkhovna Rada Was Proposed to Provide Tax Benefits to Industrial Parks]. *Zaxid.Net*. June 24, 2020. https://zaxid.net/verhovniy_radi_zaproponovali_nadati_podatkovi_pilgi_industrialnim_parkam_n1504110
- Halasiuk, V. V. "Industrialni parky: svitovy dosvid ta perspektyvy stvorennia v Ukraini" [Industrial Parks: World Experience and Perspectives of Creation in Ukraine]. *Ekonomichnyi analiz*, vol. 28, no. 1 (2018): 40-50. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33691/1/7.pdf> [Legal Act of Ukraine] (2012). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text> [Legal Act of Ukraine] (2021). http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72318 [Legal Act of Ukraine] (2021). http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72319 [Legal Act of Ukraine] (2021). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1710-20#Text>
- Marchuk, V. "Industrialni parky v Ukraini: 25 "tochok rostu" za try nastupni roky" [Industrial Parks in Ukraine: 25 "Growth Points" for the Next Three Years]. *Ukrinform*. October 02, 2021. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3325847-industrialni-parki-v-ukraini-zamah-na-grivnu-a-udar-na-kopijku.html>
- Orel, I. "V Ukraini rokamy prosuvaly rishennia, yake b dopomohlo biznesu vriatuvatysia vid viiny. Chomu industrialni parky ne vypravdaly ochikuvan?" [For Years, Ukraine Has Been Promoting a Solution That Would Help Businesses Escape the War. Why Did Industrial Parks Not Live Up to Expectations?]. *Forbes*. April 07, 2022. <https://forbes.ua/inside/reklama-mnogo-let-i->

desyatki-millionov-dollarov-investitsiy-pochemu-industrialnye-parki-okazalis-bespoleznymi-vo-vremya-voiny-07042022-5333

"Projekt rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia strategii rozvytku industrialnykh parkiv na period do 2030 roku»" [Draft Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On Approval of the Strategy for the Development of Industrial Parks for the Period Up to 2030"]. *Ministerstvo ekonomiky Ukrainy*. <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ab4e07c9-4fd1-4e35-91b3-fd1b7e5bc7a5&title=ProektRozporiadzhenniaKabinetuMinistrivUkraini-proSkhvalenniaStrategiiRozvitkuIndustrialnikh-ParkivNaPeriodDo2030-Roku->

Shmyhal, D. "U naiblyzhchi try roky derzhava dopomozhe oblashtuvaty infrastrukturu dlia 25 industrialnykh parkiv" [In the Next Three Years, the State Will Help Arrange Infrastructure for 25 Industrial Parks]. *Uriadovyi portal*. January 19, 2022. <https://www.kmu.gov.ua/news/u-najblizhchi-tri-roki-derzhava-dopomozhe-oblashtuvaty-infrastrukturu-dlya-25-industrialnih-parkiv-premyer-ministr>

Sobkevych, O. V. "Rozvytok industrialnykh parkiv yak chynnyk pryshvydshennia vidnovlennia ekonomiky Ukrainy" [The Development of Industrial Parks as a Factor in Accelerating the Recovery of the Economy of Ukraine]. *NISD*, 2021. <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-07/sobkevich-1.pdf>